

ENTREGA DE LA MEDALLA D'OR PER PART DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA A LA FUNDACIÓ ORFEÓ GRACIENC

13 DE MARÇ DEL 2005

FUNDACIÓ ORFEÓ GRACIENC
Astúries 83 - 08024 BARCELONA
Tel. 932 374 302 / 932 374 681
secretaria@orfeogracienc.org
www.orfeogracienc.org

DISCURS DE LA PRESIDENTA DEL CONSELL DIRECTIU JOSEFINA ALTÉS

Excel·lentíssim senyor alcalde de Barcelona, digníssimes autoritats, representants d'entitats, federacions i, coordinadors... senyores i senyors.

És en nom de l'Orfeó Gracienc, que tinc el goig d'adreçar-vos unes paraules d'agraïment, en aquest acte de lliurament de la medalla d'Or de la Ciutat, a la nostra entitat.

Aquesta medalla, que reconeix la tasca portada a terme durant més de cent anys, per totes aquelles persones que han passat per l'Orfeó Gracienc, i que ens han deixat hereus d'un Patrimoni cultural, que hores d'ara conservem, fent dia a dia que creixi i que sigui motiu d'orgull per aquells que el recolliran d'aquí uns anys.

L'Orfeó Gracienc, ha estat històricament un referent musical, dins de la cultura del nostre país, i molt en particular del barri de Gràcia, barri que ens estimem i des d'on obrim els braços a totes les cultures, fent que a través de la música la pau sigui possible.

Això ho van fer aquells que temps enrera van treballar amb il·lusió per l'Orfeó Gracienc. Noms, com el de Mestre Balcells, el Mestre Pérez Simó, el propi Pau Casals... i tants i tants altres.

Sóm una entitat que vivim la realitat actual i ho fem amb la mirada posada en el futur.

Esperem ser el COR de Gràcia, el cor que canta i el cor que estima durant molts i molts anys.

Esperem que els nostres petits es facin grans i segueixin portant els seus petits a l'Orfeó Gracienc.

Moltes gràcies.

GLOSA SOBRE L'ORFEÓ GRACIENC A CÀRREC D'ALBERT MUSONS

Excm. Sr. Alcalde, Srs. i sres. Regidors i regidores, Srs. i sres. Consellers i conselleres de Gràcia, Juntes de l'Orfeó Gracienc i dels Lluïsos de Gràcia... senyores i senyors.

En primer lloc, vull expressar el meu sincer agraïment a la presidenta del consell directiu de l'Orfeó Gracienc, Sra. Josefina Altés, per haver-me encarregat aquesta glossa. Moltes gràcies.

A les acaballes del segle XIX, curiosament per la Mercè, un grup d'abrandats catalanistes de la vila de Gràcia, decidiren un any organitzar actes festius al carrer del Cigne. Endomassaren el carrer de dalt a baix amb una gran senyera i, tal com explica el qui fou president de l'Orfeó Gracienc Josep Rodergas, "per transigir i complaure un esmolet francès que hi residia, es decidí posar-hi també la senyera francesa, però amb exclusió de tota altra". Aquella festa al carrer del Cigne donà uns guanys de 75 cèntims i els abrandats catalanistes acordaren que la petita quantitat de superàvit fos l'embrió econòmic d'una nova entitat, el "Centre Catalanista Gracienc" al carrer Santa Àgata, 40. I és en la secció coral d'aquell Centre, que dirigia el prestigiós músic Josep Cumellas i Ribó, on es troben els orígens més remots de l'actual Orfeó Gracienc, una entitat que, amb la permanent paraula de la música i la música permanent de la Cultura, ha treballat durant cent anys pel país. I el sentiment de catalanitat d'aquells precursors del carrer del Cigne ha inspirat tota la vida de l'Orfeó.

Ben aviat, el mestre Joan Balcells, el fundador, aniria a col·laborar amb Cumellas a la secció coral del Centre Catalanista, secció que, poc temps després, es convertiria ja en Orfeó Gracienc sota la direcció de Balcells. El diumenge 15 de maig de 1904, en una Gràcia que encara no havia paït la seva anèixi a Barcelona, l'Orfeó Gracienc oferí el seu primer concert públic a l'aleshores Teatre Modern, posteriorment Coliseum Pompeia, a la vila.

La catalanitat indiscutible de l'Orfeó Gracienc es posà de manifest, novament, en la celebració de les noces d'argent que, en escaure's l'any 1929 en plena dictadura de Primo de Rivera, no pogueren celebrar fins al 1932, ja dins l'etapa republicana. I, una vegada més, amb l'entrada dels franquistes a Barcelona el gener de 1939, l'Orfeó hagué de fer veritables i complicats equilibris durant forces anys per mantenir viva la seva activitat i, sobretot, inalterables els seus principis.

Els cent anys de l'Orfeó Gracienc giren, des del punt de vista musical, a l'entorn de tres grans noms de la tradició coral catalana: el mestre fundador **Joan Balcells**, que el va dirigir des dels seus inicis fins al final de la guerra civil; el mestre **Antoni Pérez i Simó**, director des del 1945 fins al 1996 i traspassat recentment; i l'actual responsable, el mestre **Poire Vallvé**, clara aposta de futur per a una de les masses corals més prestigioses del país. La història musical del Gracienc ens parla, igualment, de grans directors

de renom nacional i internacional, que l'han conduït en alguna ocasió. Per damunt de tots **Pau Casals**, el mestre per excel·lència –amb la seva orquestra i l'Associació Obrera de Concerts–, però també sots-directors del cor com **Ernest Cervera** i **Pere Jordà**, o **Lamote de Grignon**, o **Héctor Villa-Lobos**, o **Polak**, **Kleiber** i **Strawinsky**. I ens parla del tenor **Francesc Viñas**, de **Conxita Badia**, de **Mercè Plantada**, d'**Emili Vendrell**...o de les filles del fundador, l'arpista **Rosa Balcells** i la pianista **Ma. Teresa Balcells**.

Cent anys d'Orfeó Gracienc –des del 1919 a la seu del carrer Astúries, 83– van més enllà de l'oferta musical i s'estenen per altres seccions que li han donat –i li donen– una perspectiva de formació integral de la persona en els valors de l'humanisme, la civilitat, el respecte i la convivència. El **Grup Excursionista**, fundat el 1912; la secció de **Teatre** hereva d'aquelles primeres tasques d'**Adrià Gual** a l'Auditori precursor –el 1913– de la seu d'Astúries; el **Grup Sardanista**, format l'any 1924; el de **Dansa**, **Rítmica** i **Plàstica**, del 1928; el **Grup fotogràfic**; el de **Música de Cambra**, des del 1947; **Art i Cultura**, a partir del 1961; **Esports**, **espeleologia**, **escacs**...

Menció especial mereixen el **Teatre** que, a partir de la dècada dels 50, hi veié passar homes i dones de l'art de talia com Josep Claramunt, Esteve Polls, Núria Espert, Joan Fontanilles, Julieta Serrano, Rafael Anglada, Elisenda Ribas, Carles Lloret, Lluís Samsó, Enric Guitart, Pau Garsaball, Mario Cabré, Mercè Bruquetas, i tants altres. I l'**Esbart Dansaire**, que arribà a l'Orfeó l'any 1949 –ja existia des del 42 com a **Esbart Barcelona**– i del que en destaca la brillant trajectòria del coreògraf **Lluís Trullàs**, que hi desenvolupà una gran tasca en les dècades dels 50 i 60.

L'Orfeó Gracienc –avui sota la fórmula jurídica de Fundació i integrada en aquest grup d'esperança associativa gracienc que és el G-6, del qual en forma part també l'altre entitat homenatjada aquest vespre, els Lluïsos (FELICITATS, LLUÏSOS!!!)– continua la tasca coral que inspirà el seu naixement. A més del cor que dirigeix **Poiré Vallvé**, hi ha l'infantil **Coloraines**, el **Grup Juvenil** i els **Antics Cantaires**. Tots ells, al costat de l'**Escola de Música**, fundada el 1979 pel mestre **Pérez i Simó**.

L'Orfeó continua treballant amb valentia, capacitat de renovació, imaginació i autocrítica, elements tots ells imprescindibles per tal que una entitat centenària, sense renunciar a cap dels seus objectius fundacionals i brandant-los amb un més que legítim orgull, aculli en el seu sí la generositat crítica de les noves generacions.

Generacions hereves –i acabo– d'homes com l'intel·lectual gracienc i universalista **Josep Ma. de Sucre** –que es confessava un "adorador" de Gràcia– i que l'any 1932 escrivia: "M'agrada –perquè negar-ho?– d'acudir a l'Orfeó Gracienc, perquè sempre hi he trobat, i més com més, m'hi he pogut endur per l'agradosa condició de ciutadà desconegut, la fe en un ideal, l'arrel d'unes formals realitzacions artístiques i un pur anhel d'ennobliment dels costums".

Parlava al començament de la catalanitat de l'Orfeó. Una mostra més: en un dels darrers números de la publicació oficial de l'entitat, de nom **Revista**, abans d'acabar la guerra, el maig del 1938, el mestre Pere Jordà s'adreçava "als combatents de l'Orfeó Gracienc" i acabava el seu manifest amb uns "Visca la República" i "Visca Catalunya". Tot i que altres articles en aquell mateix número portaven títols ben significatius: "Als qui lluiten i als qui ja no lluiten" o "Amic, germà que lluites".

Encara ens cal lluitar, sortosament ara amb les armes de la Cultura. I entitats com l'Orfeó Gracienc en teniu moltes a les vostres mans. Seguiu emprant-les, Josefina, Sr. Miñana, amb la intel·ligència i generositat que us caracteritza!!!

Moltes gràcies